

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

Warszawa, 25 sierpnia 2025 r.
znak sprawy: DRE.pr.058.4.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 11305 Posłów Anny Gembickiej i Jarosława Sachajko

Szanowny Panie Marszałku,

przekazuję poniżej odpowiedź MRiRW na interpelację nr 11305 w sprawie niespójnej i koniunkturalnej polityki rządu wobec importu produktów rolnych z Ukrainy.

1. *Czy Minister potwierdza, iż wicepremier Władysław Kosiniak-Kamysz deklaruje utrzymanie krajowego zakazu importu produktów z Ukrainy?*

Od połowy kwietnia 2023 r. obowiązuje krajowy zakaz importu do Polski z Ukrainy najbardziej wrażliwych produktów, tj. pszenicy, kukurydzy, rzepaku i słonecznika, a od połowy września 2023 r., również niektórych produktów ich przetwórstwa tj. otręby, śruty, makuchy czy mąka pszenna¹. **Przepisy obowiązują bezterminowo.** Możliwy jest wyłącznie tranzyt ww. produktów z Ukrainy przez terytorium naszego kraju, który kończy się poza terytorium Polski lub w portach bałtyckich. Nadzór nad tranzytem pełni Krajowa Administracja Skarbowa. Od momentu wprowadzenia zakazu organy celne nie wyraziły zgody na ich dopuszczenie do obrotu na terytorium kraju ww. produktów z Ukrainy.

2. *Dlaczego PSL - będący dziś odpowiedzialny za resort rolnictwa - nie realizuje własnych deklaracji zawartych w programie „PSL Program Polskiego Stronnictwa Ludowego z 2023 roku”?*

Stosunki handlowe z Ukrainą

Należy podkreślić, że **obecnie import z Ukrainy nie jest bezcłowy**. 5 czerwca 2025 r. wygasły stosowane przez UE od czerwca 2022 r. autonomiczne preferencje taryfowe (jednostronne zawieszenie ceł) przyznane Ukrainie przez UE. Tym samym przywrócone zostały warunki handlu zgodne z Układem o stowarzyszeniu UE-Ukraina. W przywozie z Ukrainy ponad trzydziestu wrażliwych produktów cła są zniesione do poziomu określonych kontyngentów. Przywóz realizowany poza kontyngentami podlega stawkom celnym według taryfy celnej UE. Ponadto w imporcie niektórych

¹ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 15 września 2023 r. w sprawie zakazu przywozu z Ukrainy produktów rolnych, Dz. U. poz. 1898

owoców i warzyw obowiązuje system cen wejścia, który przewiduje cło specyficzne dla towarów, których cena jest poniżej określonego progu.

Warunki handlu wynikające z Układu o stowarzyszeniu UE-Ukraina podlegają obecnie przeglądowi. Komisja Europejska przekazała 28 lipca 2025 r. państwom członkowskim UE tekst porozumienia w tej sprawie, będący wynikiem negocjacji z Ukrainą. Projekt nie zakłada całkowitego zniesienia ceł w handlu dwustronnym, ale przewiduje pogłębienie preferencji celnych w dostępie do rynków UE i Ukrainy. Proponowany jest wzrost kontyngentów taryfowych po obu stronach (unijnej i ukraińskiej) oraz dodatkowe redukcje stawek celnych po stronie ukraińskiej na produkty przywożone z UE, których cła nie były wcześniej zniesione. Dokument jest obecnie przedmiotem analiz, a stanowisko Rządu RP (wiodące jest Ministerstwo Rozwoju i Technologii) nie jest jeszcze wypracowane.

Ponadto należy zauważyć, że **poziom ochrony celnej rynku UE w przywozie z krajów trzecich produktów** takich, jak: zboże, rzepak, drób, jaja czy owoce miękkie, **jest różny i zależy od odmiennych uwarunkowań**. Na przykład, na mocy unijnych zobowiązań w WTO unijna stawka celna na rzepak jest od dawna zliberalizowana do zera. Niemniej jednak, w związku z zawieszeniem przez UE normalnych zasad handlu wobec Rosji i Białorusi (ze względu na wojnę na Ukrainie) i wprowadzeniem przez UE zaporowych ceł w wysokości 50% ad valorem w przywozie z obu krajów, obecnie przywożony do UE białoruski i rosyjski rzepak (i również wszystkie pozostałe produkty – w tym zboża) jest obciążony dodatkową stawką celną 50%. Import z krajów trzecich do UE drobiu, jaj i owoców miękkich podlega cłom określonym w unijnej taryfie celnej, przy czym kraje posiadające umowy o wolnym handlu z UE mogą zazwyczaj korzystać z niższych lub zerowych stawek preferencyjnych przewidzianych w umowach.

W ramach prowadzonych na forum UE dyskusji na temat relacji handlowych z krajami trzecimi, zwłaszcza prowadzonych rozmów w sprawie zawarcia umów handlowych, **MRiRW konsekwentnie zgłasza postulaty służące zabezpieczeniu interesów polskiego rolnictwa**. Postulaty te dotyczą ochrony rynku przed nadmiernym importem, dostosowania importowanych produktów do unijnych standardów zrównoważonej produkcji rolnej, uzyskania poprawy warunków dostępu do rynków krajów trzecich dla polskiego eksportu.

Umowa UE-Mercosur

MRiRW podtrzymuje poważne zastrzeżenia do dotychczasowych wyników negocjacji w obszarze rolnictwa. Umowa powinna być uzupełniona o dodatkowe mechanizmy ochronne, dostosowane do specyfiki sektora rolnego, które pozwalałyby na skuteczne działania ochronne w razie nadmiernego wzrostu importu powodującego zakłócenia rynków. Takie stanowisko prezentuje na forum unijnym Polska, Francja i niektóre inne państwa członkowskie UE. Jak dotąd Komisja Europejska nie wystąpiła z formalnym wnioskiem o zatwierdzenie umowy z Mercosurem.

Podwyższenie unijnych dopłat

W celu zwiększenia poziomu wsparcia bezpośredniego w Polsce wdrożone zostały następujące rozwiązania: (i) transfer środków z II filaru WPR oraz (ii) dodatkowe wsparcie finansowane z budżetu krajowego - przejściowe wsparcie krajowe. Dzięki ww. rozwiązaniom średni poziom wsparcia bezpośredniego na hektar przekracza średnią dla UE. W odniesieniu do kampanii 2025 r. szacuje się, że średnia kwota

płatności w przeliczeniu na hektar wyniesie ok. 263,3 EUR² i będzie wyższa o ok. 6,8 EUR od średniej dla UE-27 (wg szacunków ok. 256,5 EUR/ha). Kwoty na 2025 r. będą przeliczane na PLN po kursie wymiany, który będzie znany na koniec września br. (zgodnie z art. 94 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/2116).

Działania na rzecz zrównoważonego rozwoju polskiego rolnictwa i wsi

- *Program Aktywnego Rolnika*

W MRiRW trwają prace nad projektem ustawy wdrażającym nowe rozwiązania w zakresie rolnika aktywnego zawodowo. Były one już przedmiotem prekonsultacji w styczniu 2025 r. z przedstawicielami organizacji rolniczych, ośrodków doradztwa rolniczego, środowiska naukowego oraz politycznego. Większość uczestników konsultacji podzielała potrzebę zmiany definicji, tak aby wsparcie w ramach WPR w większym stopniu zostało ukierunkowane na rolników faktycznie prowadzących działalność rolniczą. Jednocześnie zakłada się, że zaproponowane rozwiązania przyczynią się do poprawy warunków prowadzenia działalności rolniczej, a w konsekwencji zapewnią stabilność warunków funkcjonowania gospodarstw rolnych i możliwości ich rozwoju. Proponuje się, żeby weryfikacja aktywności rolniczej odbywała się na podstawie minimalnych kosztów ponoszonych na działalność rolniczą lub przychodów z działalności rolniczej, przy czym rolnik miałby możliwość wyboru sposobu udowodnienia prowadzenia tej działalności. Do dyspozycji rolników będzie szeroki katalog dowodów, dzięki którym rolnicy będą mogli udowodnić prowadzenie działalności rolniczej. Przepisy projektowanej ustawy ustalają również listę kryteriów, które pozwolą na uznawanie rolników automatycznie za aktywnych zawodowo i które możliwe są do sprawdzenia z urzędu. Projekt ustawy *o zmianie niektórych ustaw w celu wzmocnienia pozycji rolników aktywnych zawodowo*, zawierający rozwiązania w ww. zakresie, uzyskał akceptację członków Zespołu do spraw Programowania Prac Rządu i został wpisany do Wykazu Prac Rady Ministrów (nr projektu: UC1132). Planuje się, że nowe rozwiązania będą obowiązywały od dnia 15 marca 2026 r., tj. od pierwszego dnia składania wniosków o płatności bezpośrednie w kampanii 2026 r.

- *Fundusz klęskowy*

W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW) (wydłużonego o tzw. okres przejściowy) realizowane było poddziałanie 5.2 „**Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof**”. O pomoc mogli ubiegać się rolnicy, którzy w związku z wystąpieniem zdarzeń losowych, w danym roku kalendarzowym, ponieśli straty w uprawach rolnych, zwierzętach gospodarskich, czy rybach w wysokości co najmniej 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie z trzech lat poprzedzających rok, w którym wystąpiła szkoda, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiła szkoda, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej produkcji w gospodarstwie oraz jeżeli straty dotyczą składnika gospodarstwa, którego odtworzenie wymaga poniesienia kosztów kwalifikujących się do objęcia wsparciem. Wysokość poniesionych strat, jakie powstały w gospodarstwie rolnika, określała komisja powołana przez wojewodę.

² Do wyliczeń przyjęto całkowitą pulę środków na 2024 r. z uwzględnieniem środków krajowych (ogółem ok. 3,69 mld EUR) oraz powierzchnię ok. 14,03 tys. ha (suma powierzchni w ramach podstawowego wsparcia dochodów oraz płatności dla małych gospodarstw na 2024 r. - dane ARiMR z września 2024 r. Dane za 2025 r. będą znane we wrześniu br.).

- *Pomoc dla powodzi w ramach PROW 2014-2020*

Wsparcie uruchomione było dla gospodarstw położonych na obszarach objętych stanem klęski żywiołowej, w których powstały szkody w wyniku powodzi **w wrześniu 2024 r. (4 województwa: dolnośląskie, lubuskie, opolskie i śląskie)**. Wysokość poniesionych strat, jakie powstały w gospodarstwie rolnika, szacowała komisja powołana przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce ich wystąpienia. Na podstawie oszacowanej przez komisję wartości szkód w składniku gospodarstwa, którego odtworzenia dotyczy wnioski o przyznanie pomocy, określana jest wysokość wsparcia, jaką może otrzymać rolnik. Z pomocy mogli skorzystać rolnicy, którzy ponieśli straty na poziomie co najmniej 30% średniej rocznej w gospodarstwie. Maksymalna kwota wsparcia wynosiła do 300 tys. zł (beneficjenci mogli ubiegać się o zaliczki).

- *Mała retencja*

W ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR) realizowane są dwie interwencje, które umożliwiają przyznanie pomocy na inwestycje w systemy retencji.

1. **Interwencja I.10.4 „Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu”** w ramach której można uzyskać dofinansowanie na inwestycje mające na celu ograniczenie presji rolnictwa na środowisko naturalne, w tym m.in. ograniczenie zużycia środków ochrony roślin lub nawozów, ograniczenie emisji zanieczyszczeń, zwiększenie bioróżnorodności gleby, poprawę gospodarowania wodą oraz adaptację do zmian klimatu. Pierwszy nabór wniosków przeprowadzono w terminie 23.10.-20.11.2024 r. Złożono ok. 29 tys. wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 5,8 mld zł.
2. **Interwencja I.10.8 „Scalanie gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym”** w ramach której można uzyskać wsparcie m.in. na inwestycje przyczyniające się do zwiększenia retencji wodnej na gruntach rolnych, tj.: tworzenie lub odtworzenie śródpolnych oczek wodnych lub zachowanie istniejących mokradeł, budowa lub przebudowa małych zbiorników wodnych lub istniejących urządzeń melioracji wodnych oraz innych urządzeń wodnych w celu zmiany ich funkcji, tj. zmiana funkcji urządzeń melioracji z odwadniających na nawadniająco-odwadniające. Terminy naborów wniosków ustalane są odrębnie dla każdego województwa. Do 17 sierpnia 2025 r. złożono 32 wnioski o przyznanie pomocy na kwotę ponad 459 mln zł.

- *Promocja polskich ras zachowawczych*

W ramach interwencji I.10.3 Inwestycje zapobiegające rozprzestrzenianiu się ASF, **w kryteriach wyboru preferowane są m.in. operacje realizowane przez rolnika, który utrzymuje świnie ras rodzimych objętych programami ochrony zasobów genetycznych lub czystych ras**. Więcej informacji znajduje się na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/arimr/nabor-2-wrzesien---1-pazdziernik-2025-r>.

- *Gospodarstwa samowystarczalne energetycznie*

W PS WPR realizowana jest interwencja pt.: **Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej**. Interwencja ta ma na celu zmniejszenie presji działalności rolniczej na środowisko, poprzez wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych, właściwe zagospodarowanie odpadów i produktów ubocznych z rolnictwa oraz poprawę efektywności energetycznej. Więcej informacji

znajduje się na stronie: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/i102-inwestycje-w-gospodarstwach-rolnych-w-zakresie-oze-i-poprawy-efektywnosci-energetycznej>.

- *Przeciwdziałanie wyludnieniu na wsi*

W ramach PS WPR 2023-2027, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmuje szereg działań mających na celu przeciwdziałanie wyludnieniu obszarów wiejskich, poprzez wspieranie rozwoju obszarów wiejskich, poprawę warunków życia i zachęcanie młodych ludzi do osiedlania się na wsi. Główne działania obejmują:

- Inwestycje w infrastrukturę na obszarach wiejskich oraz wdrożenie koncepcji inteligentnych wsi.
- Premie dla młodych rolników.
- LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS).

Przedstawione powyżej interwencje stanowią tylko wybrane zakresy wsparcia jakie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje na obszary wiejskie w celu przeciwdziałania wyludnieniu obszarów wiejskich.

3. *Jakie konkretne działania podjęło ministerstwo pod kierunkiem przedstawiciela PSL, by wesprzeć krajowy przemysł przetwórczy i zapewnić rolnikom marżę powyżej kosztów produkcji?*

Wsparcie dla sektora przetwórstwa rolno-spożywczego i wprowadzania do obrotu realizowane było w ostatnich latach w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO), gdzie zabezpieczono środki na ten cel w wysokości ponad 1 mld euro.

Aktualnie trwa realizacja inwestycji A1.4.1 KPO „Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu”. Wdrażane są następujące instrumenty dla rolników w zakresie:

- 1) przetwarzania lub wprowadzania do obrotu/zbywania produktów rolnych, spożywczych, rybołówstwa lub akwakultury w ramach rolniczego handlu detalicznego (RHD), sprzedaży bezpośredniej i działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MOL)– tzw. „małe przetwórstwo” (budżet – 492 mln zł).
- 2) zakupu i montażu silosów wraz z wyposażeniem (budżet – 392,2 mln zł).
- 3) wymiany słupów nośnych impregnowanych kreozotem na plantacjach chmielu (budżet – 37,9 mln zł).

Ponadto dla sektora rolno-spożywczego realizowane są instrumenty w zakresie:

- 1) przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, rybołówstwa lub akwakultury przez mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) (budżet programu – 3,624 mld zł).
- 2) przechowywania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, rybołówstwa lub akwakultury oraz artykułów rolno-spożywczych – wsparcie inwestycji przez tzw. centra przechowalniczo-dystrybucyjne oraz regionalne rolno-spożywcze rynki hurtowe (budżet programu – 1,717 mld zł).

Po zakończeniu KPO dla sektora przetwórczego przewidziano wsparcie, które będzie realizowane z PS WPR 2023-2027 w ramach Interwencji I.10.6.1 Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) – w gospodarstwie (budżet: 51 mln EUR)

i I.10.7.1 Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) - poza gospodarstwem (budżet: 204 mln EUR).

Nabór w ramach interwencji I.10.6.1 planowany jest na I połowę 2026 r. Pomoc udzielana będzie rolnikom/mikroprzedsiębiorcom na inwestycje dotyczące przetwarzania lub sprzedaży/zbywania produktów rolnych oraz wytwarzania produktów nierolnych, z wyłączeniem produktów rybołówstwa i akwakultury. Więcej informacji znajduje się na stronie: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/i1061-rozwoj-wspolpracy-w-ramach-lancucha-wartosci-dotacja--w-gospodarstwie>.

Nabór w ramach interwencji I.10.7.1 planowany jest na I połowę 2026 r. Wsparcie nakierowane jest na realizację inwestycji, które mają wzmocnić pozycję rynkową sektora MŚP na obszarach wiejskich, wpłynąć na dywersyfikację i skracanie łańcucha żywnościowego, a także promować współpracę w ramach łańcucha wartości poprzez obowiązek podpisywania umów na dostawy pomiędzy rolnikami a przemysłem przetwórczym. Więcej informacji: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/i1071-rozwoj-wspolpracy-w-ramach-lancucha-wartosci-dotacja--poza-gospodarstwem>.

4. Kiedy będzie procedowana ustawa złożona już w lutym 2024 roku przez polityków Wolnych Republikanów oraz Prawa i Sprawiedliwości o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi zabezpieczająca rolników przed wymuszaniem sprzedaży produktów poniżej kosztów produkcji?

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie ma wpływu na harmonogram prac Sejmu. Jednocześnie informuję, że w odpowiedzi na Pana interpelację nr 10434 w sprawie konieczności wprowadzenia zakazu skupu produktów rolnych poniżej kosztów produkcji przedstawiłem ryzyka związane z wprowadzaniem takich rozwiązań. Jeszcze raz zwrócę uwagę, że wprowadzone przez Hiszpanię analogiczne rozwiązania w praktyce nie spełniły oczekiwań wszystkich rolników. Dostawcy, aby sprzedać swoje produkty często sami podejmują decyzję o obniżeniu ceny, aby konkurować z producentami z niższymi kosztami produkcji. Co istotne hiszpańscy producenci mleka zaskarżyli tę ustawę do tamtejszego Sądu Najwyższego. Jako argument wskazują, że przepisy te mogą doprowadzić do upadku wielu hiszpańskich gospodarstw rolnych, które mają wyższe koszty wytworzenia. Podkreślają także, że sieci handlowe droższe hiszpańskie produkty zastępują tańszymi pochodzącymi z importu.

5. Dlaczego rząd - mimo wielomiesięcznych zapowiedzi - nie przedstawił mechanizmu rekompensat dla rolników poszkodowanych przez niekontrolowany import z Ukrainy?

W 2024 roku na podstawie przepisów § 13 z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa rolnicy, którym zagrażała utrata płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy i którzy w okresie od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 maja 2024 r. dokonali sprzedaży zbóż, otrzymali pomoc finansową. Na realizację ww. zadania wydatkowane zostały środki w wysokości ponad 2 mld zł.

6. Czy Polska planuje w trybie krajowym ponownie wprowadzić zakaz przywozu ukraińskich produktów rolnych, wbrew stanowisku KE - tak jak uczyniła to Zjednoczona Prawica w 2023 roku?

Obowiązujący od połowy kwietnia 2023 r. krajowy zakaz importu do Polski z Ukrainy najbardziej wrażliwych produktów, jest bezterminowy.

7. Czy rząd wypełni obietnicę wprowadzenia ustawy dotyczącej kaucji wwozowych na żywność z Ukrainy?

Zgodnie z informacją Ministerstwa Finansów, wiodącego w zakresie polityki celnej, w prawie UE nie ma podstaw do wprowadzenia kaucji w tranzycie towarów rolno-spożywczych, przewożonych z Ukrainy przez terytorium Polski, która byłaby następnie zwracana po opuszczeniu przez te towary terytorium Polski. Instytucja "kaucji w tranzycie", nie jest znana Unijnemu Kodeksowi Celnemu. Krajowa Administracja Skarbowa monitoruje tranzyty w systemie NCTS2, ma wiedzę o terminie dostarczenia towarów do miejsca przeznaczenia czy też docelowym urzędzie celnym, do którego przesyłka ma być dostarczona. Zabezpieczane są trasy przewozu i sam towar, do momentu jego dostarczenia do miejsca zakończenia procedury tranzytu i uzyskania pewności, że transport opuścił granice kraju. Dodatkowo wybrane towary rolno-spożywcze, m.in. zboża, są objęte systemem SENT - krajowy system monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów oraz obrotu paliwami opałowymi. Proces monitorowania przebiega w oparciu o urządzenia geolokalizacyjne.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefan Krajewski

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów